

IX. znanstveno-stručni skup „Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici“

Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet Osijek
29. rujna – 1. listopada 2022. godine

Od 29. rujna do 1. listopada 2022. godine u Osijeku održan je IX. znanstveno-stručni skup *Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici* u organizaciji Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta Osijek uz Društvo psihologa Osijek, Hrvatsko psihološko društvo i Hrvatsku psihološku komoru. Nakon nemogućnosti održavanja znanstveno-stručnog skupa u 2021. godini zbog epidemioloških izazova, IX. izdanje znanstveno-stručnog skupa održano je uživo u trodnevnom trajanju u prostorima Filozofskog fakulteta Osijek.

Trodnevni skup, obojan multidisciplinarnim pristupom, okupio je i povezao stručnjake različitih profila te sadržajno obuhvatio raznolike teme o znanstveno-stručnim spoznajama i mogućnostima osnaživanja potencijala za kreiranje i implementaciju preventivnih aktivnosti u zajednici, a sve s ciljem učinkovitijeg djelovanja u provedbi preventivnih napora te povećanja dobrobiti pojedinca i zajednice. Uz brojna pozvana predavanja, usmena izlaganja, panel rasprave, okrugle stolove, prikaze poster prezentacija, pozvane radionice i predstavljanja knjiga, sudionicima su ponuđena i raznolika društvena događanja s ciljem njihovog profesionalnog umrežavanja.

Prva aktivnost znanstveno-stručnog skupa odnosila se na pozvanu radionicu *Potencijali virtualne realnosti u psihološkoj praksi i mogućnost korištenja u znanstvenim istraživanjima*, koju je održao Dino Krupić (Filozofski fakultet Osijek) u Laboratoriju Filozofskog fakulteta u Osijeku. Na istoj su sudionici kratkom prezentacijom dobili informacije o mogućnostima, korisnosti i nužnosti korištenja tehnologije virtualne realnosti (eng. virtual reality/VR), a potom su i sami mogli isprobati animaciju za izazivanje straha od visina. Neposredno nakon održano je predstavljanje knjige *Preventivni program i publikacija „Kako ne utopiti mladost u alkoholu?“*, od strane Siniše Brlasa i Miroslava Venusa (Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije). Na događanju je sudionicima predstavljen preventivni program „Kako ne utopiti mladost u alkoholu?“ koji se provodi u Virovitičko-podravskoj županiji u razdoblju od 2021. do 2023. godine te pisana publikacija, s ciljem osnaživanja resursa za samozaštitu mladih u području prevencije ovisnosti i razvoja zdravih stilova života, od strane multidisciplinarnog tima stručnjaka (liječnika – specijalista epidemiologa, psihologa, pedagoga, socijalnog pedagoga i prometnog stručnjaka). Skup je svečano otvoren pozdravnim govorima predsjednice programsko-organizacijskog odbora Gorke Vuletić, predsjednika Hrvatskog psihološkog društva Josipa Lopižića te predsjednika Hrvatske psihološke komore Dejjida Zomborija. Uslijedilo je pozvano predavanje Bojane Dinić (Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Novom Sadu), naziva *Rasvjetljavanje mračnih crta ličnosti*. Istim je predstavljen

je konstrukt „mračne trijade/tetrade“ kao konstelacije socijalno nepoželjnih crta ličnosti kojim se nastoje objasniti različita neprihvatljiva i antisocijalna ponašanja. Sudionici su se imali priliku upoznati sa specifičnostima i dilemama koje postoje u formiranju navedenog konstrukta, rezultatima istraživanja studije blizanaca u Srbiji i ostalim studijima istraživačkog tima s Filozofskog fakulteta u Novom Sadu te inovativnim metodama i budućih smjerova istraživanja konstrukta.

Drugi dan znanstveno-stručnog skupa započeo je sinkronim izvođenjem serije usmenih izlaganja iz područja razvojne psihologije (teme povezanosti roditeljskog korištenja mobitela i dobrobiti djece, učinka oštećenja sluha (gluhoće) roditelja na razvoj djece, korelata zdravlja roditelja djece s intelektualnim teškoćama te vršnjačkog nasilja u razdoblju pandemije COVID-19 virusa) te panel rasprave naziva *Umjetnost u službi mentalnog zdravlja*. U navedenoj istoj su sudjelovali Mirela Berlančić, Jelena Kovačević i Robert Raponja, predstavljajući primjera dobre prakse (kojima se kroz umjetnost – dramsku, vizualnu ili glazbenu, nastoji senzibilizirati i educirati javnost, potaknuti pojedince na izražavanje vlastitih frustracija ili koristiti umjetnost u terapijske svrhe), a zatim i raspravljajući o načinima unaprjeđivanja brige o mentalnom zdravlju kroz umjetničku djelatnost. Pozvano predavanje *Prevenција ovisnosti – obiteljski kutak* Ante Bagarića (Klinika za psihijatriju Vrapče), kojim su istaknuti relevantni podaci pojave i uključenja u tretman ovisnosti u hrvatskom kontekstu. Također je naglašeno kako je za učinkovitu prevenciju i tretman ovisnosti o psihoaktivnim sredstvima te bihevioralnim ovisnostima neophodno djelovanje i podržavanje svih preventivnih i tretmanskih napora od strane obitelji kao sustava. U nastavku drugog dana konferencije sinkrono su se održavala događanja studentske radionice naziva *Kako odvojiti samopouzdanje od (ne)uspjeha?*, pozvana radionica *Kako planirati intervencije za prevenciju stresa u organizaciji?* te drugi serijal usmenih izlaganja na temu razvoja mladih. U navedenom su obuhvaćene teme posvećene prikazivanju povezanosti i odnosa čimbenika pozitivnog razvoja mladih i njihove cjelokupne dobrobiti, mogućnostima primjene novih i inovativnih metoda procjene u preventivnim istraživanjima, zastupljenosti i općim značajkama nasilja prema srednjoškolskim nastavnicima. Također su usmena izlaganja posvećena prikazivanju preventivnih aktivnosti u okviru Tehničke škole Virovitica kao primjera dobre prakse, iskustvima društvenog korisnog učenja s ciljem povezivanja studenata Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu i lokalne zajednice kroz, na potrebama temeljenim, preventivne aktivnosti, prikazivanje rezultata kvalitativnog istraživanja percipirane podrške studentima s invaliditetom od strane cjelokupne akademske zajednice. Drugo pozvano predavanje održala je Nataša Jokić Begić (Filozofski fakultet u Zagrebu) pod nazivom *Nekome rat, a nekome brat – što stoji iza psihološke otpornosti u pandemiji?*. U istome je prikazana povezanost psihološke ranjivosti i otpornosti te različiti korelati koji doprinose navedenom, rezultati domaćih i inozemnih istraživanja posljedica COVID-19 pandemije na mentalno zdravlje stanovnika te implikacije o ranjivosti ili otpornosti koje treba uzimati u obzir prilikom kreiranja istraživanja, kliničkih praksi te javnih politika u području brige o mentalnom zdravlju opće populacije. Nakon pozvanog predavanja, sinkrono su održana događanja *Pregled novosti u ustrojstvu Hrvatske psihološke komore i regulaciji psihološke djelatnosti* te okrugli stol pod nazivom *Pozitivan razvoj mladih – prikaz rezultata prve točke mjerenja dobivenih u okviru projekta „Testiranje 5C modela pozitivnog razvoja mladih: tradicionalno i digitalno mobilno mjerenje (P.R.O.T.E.C.T.)“*. Sudionice okruglog stola su bile Miranda Novak i Lucija Šutić (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet), koji je održan s ciljem prikaza rezultata dobivenih prvom točkom mjerenja u istraživanju čimbenika pozitivnog razvoja te povezanost istih s pozitivnim i negativnim razvojnim ishodima u populaciji hrvatskih adolescenata. Poseban naglasak je

stavljene prikaze rezultata dobivenih provedbom istraživanja s adolescentima iz Osijeka i Vinokovaca. Posljednja sinkrona događanja u danu prije organiziranog društvenog događanja, održala su se u formi još jednog okruglog stola naziva *Uloga tjelesne aktivnosti i profesionalnog sporta u svakodnevnom funkcioniranju i očuvanju mentalnog zdravlja* te serijal usmenih izlaganja na temu organizacijske i socijalne psihologije. U okruglom stolu sudionici su bili Dragan Glavaš (Hrvatsko katoličko sveučilište), Matej Jukić (ND Gorica), Rebeka Prosoli (Kineziološki fakultet) i David Šain (profesionalni sportaš veslač), a tijekom događanja prikazani su rezultati istraživanja povezanosti tjelesne aktivnosti i mentalnog zdravlja te potencijala istog u službi prevencije problema mentalnog zdravlja. Serijom usmenih izlaganja predstavljena je povezanost emocionalne inteligencije, organizacijske pravednosti i smisla posla, projektne aktivnosti posvećene osnaživanju i pružanju stručne i profesionalne podrške osobama s invaliditetom u sektoru turizma i ugostiteljstva, uloga civilnog društva u integraciji raseljenih osoba u društvo i zajednicu (na primjeru izbjeglica iz Ukrajine) te razvoj i implementacija socijalnih usluga (u okviru strategija deinstitucionalizacije) namijenjenih djeci, mladima i obiteljima kao prepoznatim ranjivim skupinama.

Treći dan znanstveno-stručnog skupa u prvom dijelu obilježila su dva sinkrona događanja. Jedna serija usmenih izlaganja bila je posvećena preventivnim aktivnostima u zajednici te je obuhvatila teme mogućnosti primjene ranih odgojno-obrazovnih intervencija kao preventivnih programa, predstavljanje rada koordinacijskog tijela za prevenciju ovisnosti u okviru zajednice Grada Nove Gradiške, prikaza projekta prevencije cyberbullyinga i prakse pružanja psihosocijalne podrške onkološkim pacijentima od strane organizacija civilnog sektora (kao primjer dobre prakse prikazan je rad udruge SVE za NJU). U drugoj seriji usmenih izlaganja usmjerenih mentalnom zdravlju i kvaliteti života, prikazani su rezultati dobiveni istraživanjem moderatorske uloge vjerovanja u teorije zavjera u povezanosti između percipiranog stresa i opće dobrobiti, prikaz istraživanja povezanosti pozitivnog mentalnog zdravlja kao zaštitnog čimbenika od nastanka depresivnih simptoma, rezultati istraživanja suicidalnosti u hrvatskom kontekstu i mogućnosti provedbe rane procjene te pojave u okviru sustava socijalne skrbi, rezultati istraživanja kvalitete života, motivacije za prestankom korištenja, procesa rehabilitacije te prepreka u liječenju s kojima se suočavaju aktivni i liječeni ovisnici o opojnim drogama. U posljednjem dijelu konferencije sinkrono je održano nekoliko događanja. Jedno od njih bila je pozvana radionica *Mogućnosti i nemogućnosti asocijativnih karata u obrazovnom kontekstu* koju je vodila Daniela Šincek (Filozofski fakultet u Osijeku), s ciljem približavanja mogućnosti korištenja različitih asocijativnih karata u savjetodavnom, terapijskom radu, ali i u grupnom obrazovnom radu. Uz navedene, održan je okrugli stol naziva *Mogućnosti poslijediplomskog obrazovanja za psihologe i druge stručne suradnike – predstavljanje novog studijskog programa Poslijediplomskog specijalističkog studija Inkluzivnog odgoja i obrazovanja*, u kojem su sugovornici bili Ksenija Romstein, Ivana Stanić i Vladimir Bjelobrč (Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku). Prilikom predstavljanja novog Studija, raspravljalo se o prepoznatim potrebama na području Osječko-baranjske županije, sadržajem i kompetencijama stečenim po završetku te uvjetima upisa i pohađanja istog. Posljednje događanje u bloku održano je u formi predstavljanja knjige *Ja i sva moja lica*, autora Marije Jurić i Gorana Podunavca koja je proizašla iz istoimenog projekta koji je imao za cilj razvoj vještina socijalno-emocionalnog učenja u svrhu zaštite mentalnog zdravlja. Znanstveno-stručni skup je svečano zatvoren pozdravnim govorima organizatora.

Na znanstveno-stručnom skupu, izuzev ranije spomenutih predstavnica Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – Mirande Novak i Lucije Šutić, aktivno su sudjelovale Irma Kovčo Vukadin, Sanja Radić Bursać i Rea Rattinger usmenim izlaganjem na temu *Nasilje prema srednjoškolskim nastavnicima u Hrvatskoj: zastupljenost i opće značajke*. Također su u sekciji poster prikaza sudjelovale Sanja Radić Bursać i Lucija Lamešić izlaganjem *Prikaz grupnog programa razvoja socijalno-emocionalnih vještina „Avantura u Emocio-Gradu”*. U okviru istoga predstavljen je grupni program za razvoj i osnaživanje socijalno-emocionalnih vještina učenika nižih razreda osnovnih škola, koji se kontinuirano implementira i evaluira u okviru kabineta Odgojnog savjetovališta Nastavno-kliničkog centra Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta.

IX. znanstveno-stručni skup *Oснаživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici* okupio je znanstvenike i stručnjake, istraživače i praktičare koji su imali priliku upoznati se s novim znanstvenim i stručnim spoznajama u području preventivne znanosti i promocije mentalnog zdravlja.

Pripremile:

Lucija Lamešić, mag. soc. ped.

Sanja Radić Bursać, prof. soc. ped.